

NLL1112621/INT08288

Nota Uitgangspunten Accommodatiebeleid

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
1. REIKWIJDTE ACCOMMODATIEBELEID	3
2. RELATIE MET STRATEGISCHE VISIE	3
3. RELATIE MET SUBSIDIEBELEID	3
4. RELATIE MET WET MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING.....	4
5. BESTAANDE KADERS	4
5.1 De missie van De Waard	4
5.2 Strategische opgaven	4
5.3 Coalitieprogramma's/raadsprogramma	4
5.4 Kaders gemeenteraden.....	5
6. WAT IS HET DOEL VAN ACCOMMODATIEBELEID?	6
7. DOELSTELLING ACCOMMODATIEBELEID.....	6
8. UITGANGSPUNTEN.....	7
PLANNING	9

Inleiding

De gemeenteraden hebben aangegeven behoefte te hebben aan een afgestemd beleid als het gaat om (gemeentelijke) accommodaties. Die behoefte komt voornamelijk voort uit het feit dat veelal ad hoc wordt beslist op afzonderlijke projecten of verzoeken. De afstemming en onderlinge samenhang binnen de afzonderlijke gemeenten en het gebied van de toekomstige gemeente Molenwaard op het gebied van accommodaties en voorzieningen ontbreekt daardoor. Ook is behoefte aan eenduidigheid wat betreft de gemeentelijke rol, deelname en bijdrage. De notitie wil daaraan een bijdrage leveren. Wat betreft participatie wordt voor het tarievendeel van het Accommodatiebeleid aangesloten bij het traject van het subsidiebeleid.

1. Reikwijdte Accommodatiebeleid

Als we het in dit kader hebben over accommodaties bedoelen we die gebouwen en complexen waar er sprake is van directe subsidiëring (bijv. subsidies/bijdragen in beheer/exploitatie/onderhoud e.d.) of indirecte financiering (kapitaalslasten, onderhoud, beheer e.d.) en die bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen. Het gaat dus om de accommodaties die van belang zijn in verband met het subsidiebeleid zoals dorpshuizen, zwembaden, sportgebouwen en sportcomplexen. Voor scholen en peuterspeelzalen gelden wettelijke bepalingen zodat daarvoor geen uitgangspunten nodig zijn. Overige (gemeentelijke) gebouwen, zoals kerktorens, aula's op begraafplaatsen e.d., laten we in dit kader buiten beschouwing en vallen binnen het gemeentelijk vastgoedbeleid. Dit blijft in het Accommodatiebeleid buiten beschouwing.

2. Relatie met Strategische Visie

Het Accommodatiebeleid heeft grote raakvlakken met het plan van aanpak van de Strategische Visie Molenwaard. Het heeft zeker te maken met welke rol de gemeente voor zichzelf ziet op de langere termijn. Ook het proces moet afgestemd worden. Dit heeft nog niet plaatsgevonden omdat er nog geen duidelijkheid is over het doel en de aanpak van de Strategische Visie. Een aantal aspecten dat een rol speelt in het Accommodatiebeleid, zoals onderscheid in voorzieningen en in voorzieningenniveau tussen kernen, wordt meegenomen in het traject van het Strategische Visie. Ook voor de participatie op deze strategische vragen wordt aangesloten bij het participatietraject van de Strategische Visie.

3. Relatie met subsidiebeleid

Het Accommodatiebeleid raakt het subsidiebeleid als het gaat om de tarieven die worden doorberekend aan de gesubsidieerde gebruikers. Daarom lopen beide beleidstrajecten parallel aan elkaar. Bij het bepalen van subsidienormen en bedragen moet aansluiting worden gezocht bij het tarievenbeleid. Voor wat betreft het tarievenbeleid wordt voor de participatie aangesloten bij het subsidiebeleid.

4. Relatie met Wet maatschappelijke ondersteuning

Er ligt nadrukkelijk een relatie met de prestatievelden van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Het gaat daarbij om leefbaarheid, sociale samenhang, deelname aan de maatschappij en dan met name gericht op doelgroepen inwoners die daarbij ondersteuning nodig hebben. Bij het formuleren van Accommodatiebeleid moeten deze doelen en doelgroepen in het oog worden gehouden. Voor 1 januari 2012 moet een nieuw Wmo beleidsplan 2012-2016 worden vastgesteld. Tijdens beide beleidstrajecten worden dwarsverbanden gelegd.

5. Bestaande kaders

5.1 De missie van De Waard

Door de gemeenteraden is in het Kernprogramma De Waard de volgende missie vastgesteld:

"De Waard werkt aan een levendig en leefbaar landelijk gebied met kernen waar het goed wonen is."

5.2 Strategische opgaven

In het Kernprogramma De Waard zijn vervolgens de volgende strategische opgaven vastgesteld:

1. Sociaal maatschappelijke opgaven: leefbaarheid en welzijn in de kernen, de aanwezigheid van voorzieningen op het gebied van wonen, werken, welzijn, winkels, recreëren, zorg, sport en cultuur.
2. Ruimtelijke opgaven: Afweging tussen economische belangen, woningen/verstedelijking en landschappelijke belangen, een goede mix van functies waarbij het karakter van het gebied behouden blijft, opgaven op het gebied van milieu, water, verkeer en vervoer, kunstwerken (bruggen e.d.).
3. Behoud en versterking van de sociale en maatschappelijke structuur: verenigingsleven, gemeenschapsleven, kerken.

5.3 Coalitieprogramma's/raadsprogramma

In de diverse coalitieprogramma's en raadsprogramma staan de volgende passages die van belang zijn voor het accommodatiebeleid.

Graafstroom

Wij geven prioriteit aan realisatie van projecten die bijdragen aan de leefbaarheid. We ontwikkelen beleid rond instandhouding, beheer en exploitatie van dorpshuizen en sportaccommodaties en willen dit samen met de A3-gemeenten tot stand brengen.

Sport: In het kader van een goede gezondheid is het van belang dat er goede sportvoorzieningen in de gemeente zijn. Een derde sportveld voor vv De Alblas en VVAC willen we zo snel als mogelijk realiseren. Ook besluiten we deze periode over de toekomst van De Turner Molenaarsgraaf.

Dorpshuizen: In het kader van de leefbaarheid is het van belang om in de kernen een dorpshuisfunctie te hebben.

Speeltuinvorzieningen: In overleg met speeltuinverenigingen en klankbordgroepen zetten wij ons in voor het behouden en realiseren van speeltuinvorzieningen in de kernen.

Liesveld

Het beleid is gericht op het minimaal behouden en waarnodig en mogelijk versterken van het voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur en kleinschalige recreatie. Multifunctionaliteit wordt nagestreefd, betaalbaarheid is randvoorwaarde. Ook hierbij worden particulier initiatief en deelname gestimuleerd.

Onderwijs wordt gezien als een activiteit waarbij gemeente, schoolbesturen, ouders en maatschappelijke instellingen een gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen. Hieronder wordt ook verstaan het veilig kunnen bereiken van de locaties en het multifunctioneel kunnen inzetten van accommodaties. Onder dit thema verdient ook kinderopvang aandacht.

Nieuw-Lekkerland

Het is wenselijk dat er de komende periode een visie wordt ontwikkeld op de voorzieningen en accommodaties voor De Waard gemeenten gezamenlijk, waarbij gekeken wordt naar de behoefte en betaalbaarheid.

Tevens zijn een aantal relevante projecten genoemd: realisatie Brede School, verplaatsing of renovatie sporthal, uitplaatsen voetbalvelden, die in deze collegeperiode gerealiseerd moeten worden binnen financieel haalbare mogelijkheden.

5.4 Kaders gemeenteraden

De gemeenteraden hebben inmiddels bij de behandeling van de Kadernota 2011 en Begroting 2011 een aantal kaders vastgesteld. Deze bestaande kaders worden meegenomen in het accommodatiebeleid en de uitwerking daarvan.

De relevante kaders zijn:

- Eén zwembad in verband met zwemles.
Inmiddels is tijdens de opiniërende behandeling door de gezamenlijke raden op 12 april jl. een nuancering geplaatst bij dit kader, in die zin dat ook andere functies zoals ontmoeting, recreatie, bewegen, activiteiten voor de jeugd e.d. van belang worden gevonden als het gaat om instandhouding van zwembaden.
- Vangnetfunctie gemeente bij instandhouding voorzieningen.
- Subsidies worden afgebouwd en alleen verstrekt waar ze passen in een vastgesteld kader(weging bewonersinitiatieven op maatschappelijk rendement): toekenning subsidies op basis van beleidsdoelen en doelgroepen, waarbij het hoofddoel 'participatie' is: het mee (kunnen) doen aan de samenleving.
- In beginsel is er geen ruimte voor nieuw beleid, wat financiële consequenties voor de gemeente(n) met zich mee brengt. Enkel wordt omgegaan met autonome ontwikkelingen.
- Voor accommodaties/gebouwen/complexen geldt als algemeen kader dat in beginsel enkel een gemeentelijke bijdrage denkbaar is in de kapitaallasten. Voor de exploitatielasten geldt 'de gebruiker betaalt' (kostendekkende, marktconforme tarieven of huurbedragen).

6. Wat is het doel van Accommodatiebeleid?

In de Programmabegroting 2011 zijn programma's vastgesteld. Het Accommodatiebeleid is met name van belang voor het Programma Sociaal Maatschappelijke Ontwikkeling en het Programma Ruimte, Wonen en Duurzaamheid. De programma's zijn uitgewerkt in een zogenaamd DoelInspanningenNetwerk (DIN) waarin de doelen en inspanningen voor 2011 benoemd.

Voor het Accommodatiebeleid zijn de volgende doelen van belang.

Programma 5: Sociaal Maatschappelijke Ontwikkeling

Hoofddoel: VOOR IEDEREEN

ER-doelen:

Gezondere inwoners

Actiever meedoen aan de samenleving

Doelen:

Preventie door voldoen aan nota Volksgezondheidsbeleid

Adequate welzijnsstructuur en voorzieningen

Effectieve benutting en spreiding accommodaties

Versterken vrijwilligerswerk en mantelzorgondersteuning

Subsidiebeleid gericht op beleidsdoelen en doelgroepen Wmo

Programma 6: Ruimte, Wonen en Duurzaamheid

Hoofddoel: LEEFBAARHEID

ER-doelen:

Betere kwaliteit leefomgeving

Doelen:

In 2013 wordt de leefomgeving 10% beter gewaardeerd dan ten opzichte van 2009

Een geharmoniseerd en effectief Accommodatiebeleid draagt bij aan deze doelen uit beide programma's.

Daarnaast speelt ook het aspect van Cultuur (educatie) een rol bij de beoordeling van het maatschappelijk nut.

7. Doelstelling Accommodatiebeleid

Naast de doelen uit de DIN's van beide betrokken Programma's kunnen een aantal afgeleide doelstellingen worden geformuleerd.

Het zo doelmatig en doeltreffend mogelijk huisvesten van activiteiten op het gebied van welzijn, cultuur en sport.

Daarbij wordt gestreefd naar:

- Een transparante financiële structuur en prijsberekening.
- Eigen verantwoordelijkheid en slagkracht voor besturen van verenigingen en de samenleving met eventueel faciliteren door gemeente.
- Beheer en exploitatie tegen kostprijsgerelateerde tarieven voor gebruikers.
- Kapitaalslasten inzichtelijk maken en de gemeentelijke bijdrage daarin.
- Efficiënt en effectief (gecombineerd) gebruik van ruimten en middelen.

8. Uitgangspunten

Om een geharmoniseerd Accommodatiebeleid te formuleren is hieronder een aantal beleidsuitgangspunten geformuleerd.

- **Accommodaties zijn een middel om maatschappelijke doelen te realiseren en de leefbaarheid te bevorderen (meedoen en ontmoeting)**

Het oprichten, in stand houden van en investeren in accommodaties is geen doel op zich. Telkens wordt afgewogen of het maatschappelijk nut opweegt tegen het offer. Het gaat daarbij primair om het bieden van ruimte en een plaats voor burgers voor sociale interactie ten behoeve van de leefbaarheid.

- **De gemeente draagt uitsluitend bij aan een accommodatie als er sprake is van een belangwekkend maatschappelijk effect gekoppeld aan beleidsdoelen en doelgroepen**

De gemeente voelt zich niet verantwoordelijk voor (financiering van) vrijetijdsbesteding en uitoefening van hobby's. Slechts als die activiteiten een beleidsdoel of een doelgroep dienen is een bijdrage eventueel aan de orde. Het oprichten en in stand houden van accommodaties met alleen als doel vrijetijdsbesteding is niet de taak van de gemeente.

- **De gemeente investeert alleen ten behoeve van de lokale behoefte**

De gemeente draagt niet bij aan activiteiten die het lokaal belang niet dienen of in overwegende mate overstijgen.

- **De gemeente investeert niet in of voor commerciële activiteiten**

De bijdrage van de gemeente heeft slechts tot doel om niet-commerciële activiteiten te stimuleren. Commerciële activiteiten moeten in principe zelfvoorzienend zijn maar kunnen wel ondersteunend zijn aan maatschappelijke activiteiten. Als dat het geval is en continuïteit zonder gemeentelijke bijdrage is niet mogelijk, dan kan overwogen worden een aanvullende bijdrage te verstrekken.

- **In voorzieningen wordt alleen geïnvesteerd als dit ten goede komt aan beleidsdoelen en doelgroepen.**

Bijdragen voor voorzieningen zijn slechts mogelijk als dit een vooraf vastgesteld beleidsdoel of doelgroepen dienen.

- **De gemeente heeft een vangnetfunctie voor het behoud van noodzakelijke voorzieningen/functies**

Voor verzorgingskernen en kleine woonkernen wordt beoordeeld welke voorzieningen noodzakelijk zijn. De gemeente draagt bij aan instandhouding hiervan. Voor gewenste voorzieningen hangt dit af van de bijdrage aan beleidsdoelen en doelgroepen.

- **Een rol van de gemeente is alleen aan de orde als particulier initiatief onvoldoende mogelijkheden biedt.**

Primair is het de rol van de samenleving zelf en van particulieren of ondernemers om accommodaties op te richten en in stand te houden. Draagvlak voor accommodaties is daarbij van belang. De gemeente kan indien noodzakelijk aanvullend een bijdrage in de kapitaalslasten verstrekken. Als het voor een beleidsdoel van belang is kan de gemeente ook de rol van initiator nemen om partijen bij elkaar te brengen, zonder dat dit direct tot een gemeentelijke deelname of bijdrage leidt. De gemeente hoeft dus niet als volgend te zijn maar kan ook leidend zijn.

- **Als basisfuncties in een kern worden benoemd: ontmoetingsfunctie/zaalfunctie voor lokale verenigingen, scholen en peuterspeelzalen en als wenselijke functies: dorpshuizen, sportcomplex, sporthal, jeugdhonk, zwembaden**

Het is gewenst om een aantal essentiële voorzieningen te benoemen als basisfuncties. Dit zijn voorzieningen waarvoor de gemeente een verantwoordelijkheid heeft t.a.v. instandhouding. Andere voorzieningen zijn als wenselijk aan te merken o.a. uit oogpunt van leefbaarheid. Dat wil niet zeggen dat de gemeente daarin geen bijdrage levert.

- **Het gaat niet om het gebouw maar om de functies**

Het gaat de gemeente niet om het gebouw maar om het waarborgen van functies die nodig zijn om beleidsdoelen te bereiken. Mogelijkheden om deze functies door gecombineerd gebruik van (bestaande) locaties te waarborgen worden onderzocht en bepalen mede de bijdrage van de gemeente.

- **Focus op multifunctionaliteit**

Bij oprichting, verbouwing, renovatie en instandhouding wordt altijd beoordeeld of er combinatie van functies kan plaatsvinden.

- **De gemeente heeft alleen gebouwen in eigendom als:**
 1. de gemeente invloed wil hebben op uitvoering van haar publieke taken;
 2. de gemeente de economische waarde van vastgoed wenst te borgen;
 3. de rol van het particulier initiatief ontbreekt;
 4. de gemeente een strategisch belang heeft.

- **Een gemeentelijke bijdrage is alleen mogelijk in kapitaalslasten.**

Kosten worden zoveel mogelijk inzichtelijk gemaakt en via tarieven in rekening gebracht. Een bijdrage in kapitaalslasten is alleen mogelijk in resterende lasten na particulier initiatief en zelfwerkzaamheid en bij vastgesteld voldoende draagvlak.

- **Exploitatielasten komen ten laste van de gebruiker**

Exploitatielasten van accommodaties worden in principe opgebracht door de gebruikers door middel van kostengerelateerde tarieven. Slechts als het voortbestaan van een noodzakelijke functie hierdoor gevaar loopt, kan dit heroverwogen worden. Via subsidiebeleid kan gericht worden op beleidsdoelen en doelgroepen.

- **Bij het beslissen over een accommodatie wordt gekeken naar onderscheid tussen verzorgingskernen en kleine woonkernen.**

Niet elke kern in het gebied van Molenwaard behoeft hetzelfde voorzieningenniveau. Het is zinvol om een onderscheid te maken in verzorgingskernen (bijv. Nieuw-Lekkerland) en kleine woonkernen (bijv. Goudriaan).

Deze uitgangspunten vormen de leidraad voor besluitvorming op verzoeken en initiatieven en voor een herijking van bestaande accommodaties en voorzieningen.

Planning

Nadat deze nota op 12 april 2011 opiniërend is besproken, wordt de nota, al dan niet na aanpassing, op 31 mei 2011 ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden. Daarna vindt verdere uitwerking met name van het tarievenbeleid plaats en die wordt gezamenlijk met het uitgewerkte subsidiebeleid opiniërend aangeboden op 13 september 2011 en besluitvormend op 27 september 2011. Met ingang van 1 januari 2012 kan dan het nieuwe tarievenbeleid in werking treden al dan niet met overgangsbepalingen.